

ARCHEOLOGISCHE PROSPECTIE MET INGREEP IN DE BODEM
MECHELEN – GOSWIN DE STASSARTSTRAAT –
VAN HOEYSTRAAT

A. DEVROE & J. CLAESEN
JUNI 2012

COLOFON

Opgraving ☐

Vergunningsnummer:

Datum aanvraag:

Naam aanvrager:

Naam site:

Prospectie ☒

2012/205

03 mei 2012

Annika Devroe

Mechelen, Goswin de Stassartstraat – Van
Hoeystraat

Project

Archeologische prospectie met ingreep in de bodem – Mechelen, Goswin de Stassartstraat – Van
Hoeystraat

Opdrachtgever

Maxi Bouwpromotions nv
Bleekstraat 19
B - 2480 Dessel

Opdrachtnemer

ARCHEBO bvba
Merelnest 5
B-3470 Kortenaken, België
BE 0834.280.172

+32 (0)491/74.60.77
info@archebo.be

Projectuitvoering

Jan Claesen, ARCHEBO bvba
Annika Devroe, ARCHEBO bvba

Wetenschappelijke begeleiding

Bart Robberechts, Liesbeth Troubleyn & Frank Kinnaer, Stedelijke Dienst Archeologie Mechelen

ARCHEBO-rapport 2012/04
ISSN 2034-5615

© 2012 ARCHEBO bvba

ARCHEBO aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen worden in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt worden in enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie of enige andere wijze, zonder voorafgaandelijk toestemming van de opdrachtgever.

Inhoud

1.	INLEIDING	1
2.	PROJECTBESCHRIJVING	1
3.	SITUERING VAN HET ONDERZOEKSGBIED	1
4.	BODEMKUNDIGE SITUERING VAN HET ONDERZOEKSGBIED	3
5.	GEPLANDE RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	4
6.	ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING	4
7.	METHODE	8
8.	RESULTATEN	9
8.1.	ARCHEOLOGISCHE NIVEAUS	9
8.2.	ARCHEOLOGISCHE SPOREN EN STRUCTUREN	9
8.2.1.	WERKPUT 1	9
8.2.2.	WERKPUT 2	12
8.3.	ARCHEOLOGISCHE VONDSTEN	14
8.4.	METAALDETECTIE	14
9.	EVALUATIE, WAARDERING EN AANBEVELINGEN	15
9.1.	Evaluatie	15
9.2.	Waardering	15
9.3.	Aanbevelingen	15
10.	BIBLIOGRAFIE	17
11.	BIJLAGEN	17

1. INLEIDING

Binnen de stedenbouwkundige vergunning voor de realisatie van een ondergrondse parkeergarage werd door het Agentschap Onroerend Erfgoed een archeologische prospectie met ingreep in de bodem opgelegd aan de bouwheer, dit gezien de verschillende archeologische vindplaatsen in de omgeving (zie *infra*: archeologische verwachting).

De opdracht werd door de bouwheer, Maxi Bouwpromotions nv, toegekend aan ARCHEBO bvba op 25 april 2012.

De prospectievergunning werd afgeleverd op 14 mei 2012. De opdracht werd uitgevoerd op 24 mei 2012.

Dit document vormt het eindrapport van deze opdracht.

2. PROJECTBESCHRIJVING

Doel van het onderzoek is een archeologische evaluatie van het onderzoeksgebied. Hierbij moeten volgende vragen beantwoord worden:

- zijn er archeologische sporen aanwezig en zo ja, welke (aard, datering,...)?
- Op welke diepte bevinden deze sporen zich en op welke diepte bevindt zich de moederbodem?
- Hoeveel archeologische niveaus zijn er aanwezig, binnen de verdwenen gebouwen en buiten de verdwenen gebouwen?
- hoe is de bewaringstoestand van de sporen en kunnen er zones worden afgebakend waar het bodemarchief verstoord is?
- welke aspecten verdienen bijzondere aandacht bij een eventueel vervolgonderzoek?

De opgeleverde eindproducten omvatten (in overeenstemming met de BVS):

- Het eindrapport
- Het werkputinplantingsplan
- Sporenplannen
- Het onderzoeksarchief, met onder meer:
 - Inventarislijsten vondsten, sporenbeschrijving, plannen/tekeningen, foto's
 - Dagboek
 - Rapport
 - Foto's, plannen/tekeningen, profieltekeningen en beschrijvingen
 - Vondsten

3. SITUERING VAN HET ONDERZOEKSGBIED

Het onderzoeksgebied is gesitueerd in het centrum van Mechelen en ligt aan de Goswin de Stassartstraat en de Van Hoeystaat.

Kadastraal valt dit onder afdeling 1, sectie B, percelen 136g, 136h, 137l.

Fig. 1 Detail topografische kaart met middenschalige kleurenortho als achtergrond en aanduiding van het onderzoeksgebied (rood gebied). (Bron: AGIV)

Fig. 2 Detail kadasterkaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (groen). (Bron: AGIV)

Het onderzoeksgebied bevindt zich tussen 9,83 à 10,00 m TAW.

4. BODEMKUNDIGE SITUERING VAN HET ONDERZOEKSGBIED

Op de bodemkaart valt OB (bebouwde zone) af te lezen.

Tijdens het archeologisch onderzoek aan het Sint-Janshof, gelegen naast het huidige onderzoeksgebied, kon men vaststellen dat het terrein op de grens ligt van een zandrug die afhelt naar de Heergracht. In het zuidelijke deel bevond de moederbodem zich op 210-230 cm onder het huidige loopniveau en bestond deze uit fijn geelkleurig zand. In het noordelijk deel werd de moederbodem aangesneden op ca. 2,60 m onder het huidige loopniveau (ca. 7,20 m TAW) en werd deze bedekt met een 30 à 40 cm dik veenpakket¹.

Via interpolatie en gekende gegevens uit de ruime omgeving kan men stellen dat het pleistoceen zich op deze plaats in de Vlaamse vallei tussen 4 à 5m –Mv bevindt².

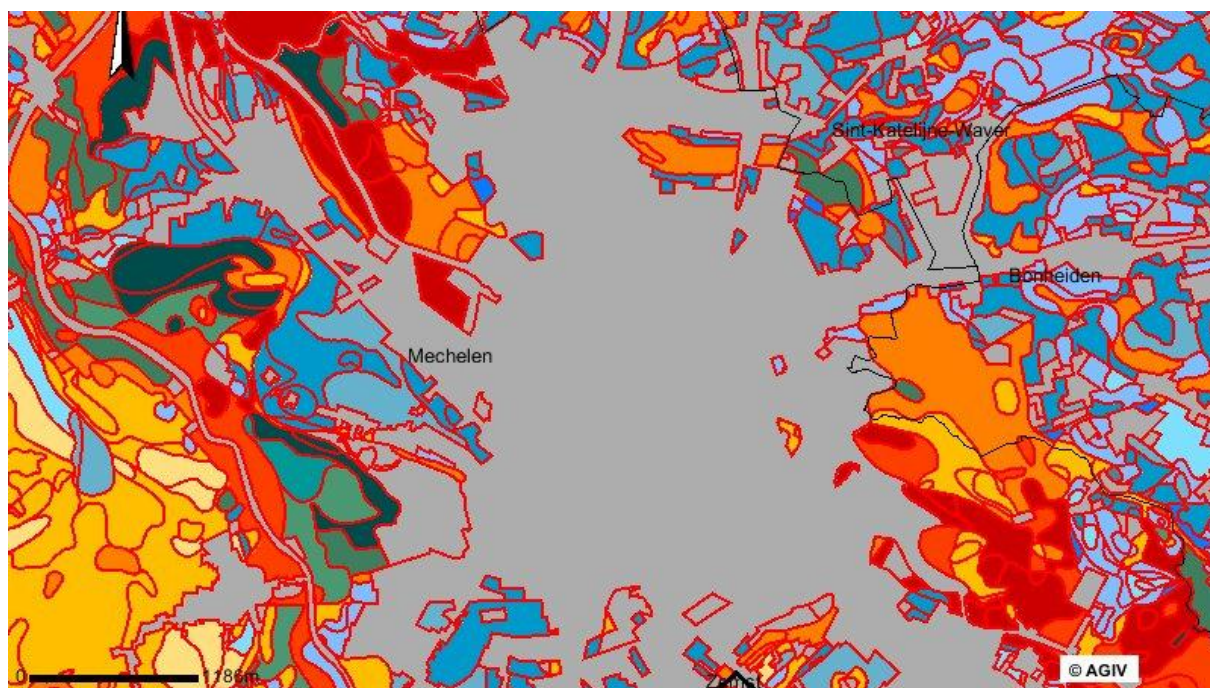

Fig. 3 Detail bodemkaart met als grijze zone (bebouwde zone) de stad Mechelen. (Bron: AGIV)

¹ W. Tiri & K. Bouckaert (2010) AS Rapportage 2010-05.

² <https://dov.vlaanderen.be/dovweb/html/pdf/Mechelen2Qweb.pdf>

5. GEPLANDE RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

Op het terrein zal (wellicht) in twee fases een ondergrondse parkeergarage gerealiseerd worden.

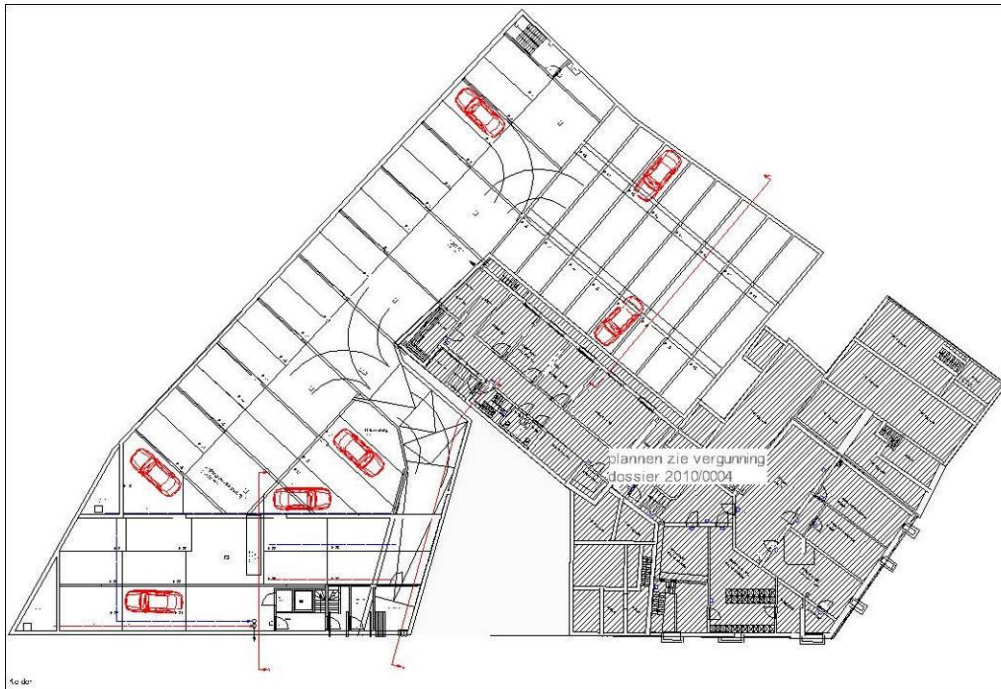

Fig. 4 Ontwerpplan van het onderzoeksgebied.

6. ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING

Wanneer we de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) bekijken, liggen heel wat archeologische vindplaatsen in de buurt, hetgeen ook logisch is in een stad als Mechelen. Het heeft echter weinig zin om alle locaties uitvoerig te bespreken.

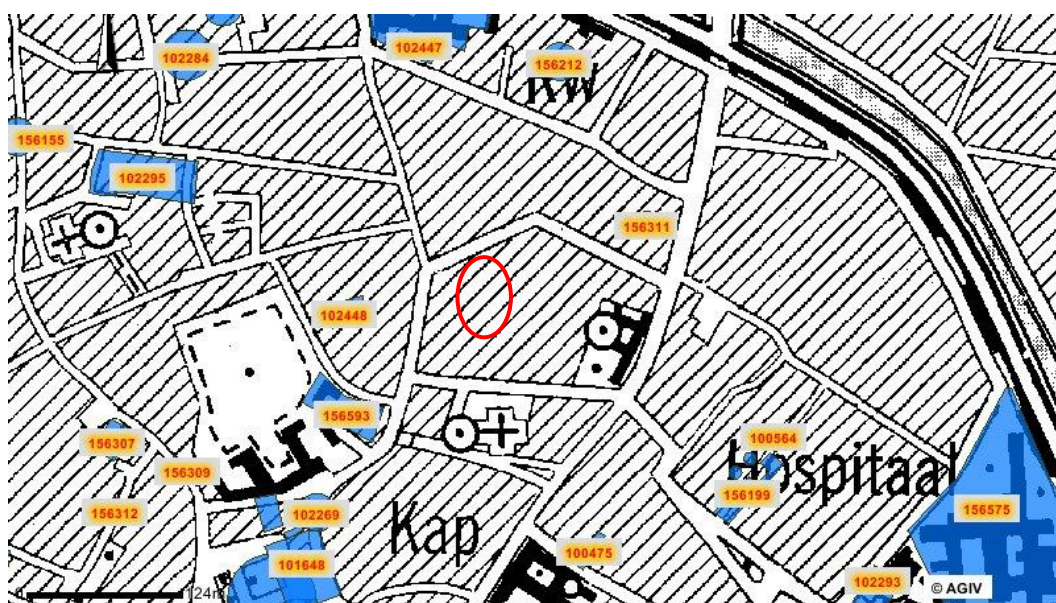

Fig. 5 Detail van de Centrale Archeologische Inventaris met aanduiding van het plangebied (rood). (Bron: CAI)

Naar de archeologische verwachting toe zullen we ons dan ook toespitsen op de reeds gekende archeologische en historische achtergrond van het bouwblok. Het projectgebied grenst enerzijds aan de site van het Sint-Janshof waar in 2010 door studie bureau Archaeological Solutions bvba een archeologische opgraving werd uitgevoerd. In hetzelfde bouwblok werd datzelfde jaar door de stedelijke dienst Archeologie ook de tuin van het Hof van Busleyden onderzocht.

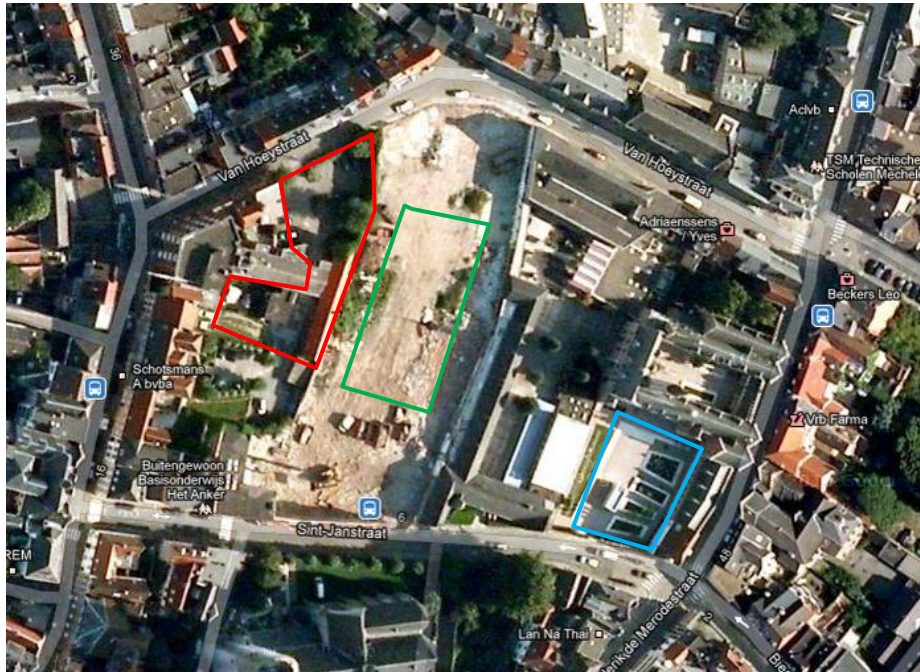

Fig. 6 Foto van het bouwblok met aanduiding van het projectgebied (rood), de opgraving van Archaeological Solutions bvba (groen) en de opgraving van de Stedelijke Dienst Archeologie (blauw). (Googlemaps 2012)

De opgraving aan het Sint-Janshof leverde heel wat resultaten op. De oudste bewoningssporen dateren uit de 14de eeuw. Het gaat om de resten van een meerpalige lichte constructie, grachten, afval- en beerkuilen. Op het einde van de 14de of het begin van de 15de eeuw werd het terrein opgehoogd, werden er beer- en afvalkuilen aangelegd en stond er een spieker. Aan de zijde van de Van Hoeystraat werden enkele bakstenen woningen opgetrokken. In de 15de of het begin van de 16de eeuw werd één van deze woningen verbouwd. Uit deze periode kon eveneens een houten riolering vastgesteld worden. Het terrein werd nogmaals opgehoogd. In 1616 bouwden de karmelietessen een klooster uit aan de Sint-Janstraat. Van dit klooster werd vermoedelijk een pandgang aangetroffen en heel wat beerputten, beerkuilen en afvalputten. Na de afbraak van het klooster werd het terrein een derde keer opgehoogd³.

De opgraving aan het Hof van Busleyden bevindt zich al iets verder van het projectgebied en is daardoor al iets minder relevant, maar we zullen de resultaten toch even kort bespreken. Enerzijds werden er heel wat beerputten gevonden die mogelijk tot het Hof van Busleyden zelf behoorden en de rijkdom illustreren. Er werden echter ook muurresten, vloeren, beerkuilen en een waterput gevonden van de huizen die naast het Hof van Busleyden stonden en een soberder leven representeren. Anderzijds werden ook heel wat funderingen en aardewerk aangetroffen die ouder zijn dan het Hof van Busleyden en uit de 13de en 14de eeuw dateren⁴.

Volgens historische gegevens gaat de bewoningsgeschiedenis van dit stadsdeel minstens terug tot de 13de eeuw. In de 15de en de 16de eeuw woonden er in dit bouwblok heel wat leden van de Grote Raad

³ W. Tiri & K. Bouckaert (2010) AS Rapportage 2010-05.

⁴ Archeonet 2005-2011.

van Mechelen. Uit archivalisch onderzoek blijkt dat zich aan de Goswin de Stassartstraat en de Sint-Janstraat grotere woningen bevonden van rijke personen, terwijl het in de Van Hoeystraat voornamelijk om kleinere huurwoningen ging. Deze huizen werden vermoedelijk verhuurd aan ambachtsslui⁵.

Volgens enkele 16de- en 17de-eeuwse stadsplannen werd de hoek van de huidige Goswin de Stassartstraat en Van Hoeystraat gekenmerkt door zeer dichte bebouwing, niet alleen aan de straatzijde, maar ook tot diep in het binnengebied. Dit kan men onder andere zien op het plan van Jan-Baptist De Noter en het stadsplan van Basire (gelijkend op dat van Frederick de Wit uit de 17de eeuw). Op deze plannen kan men ook goed zien dat de huidige Van Hoeystraat oorspronkelijk een gracht was, namelijk de Voldersheergracht of Korte Heergracht.

Fig. 7 Detail van plattegrond van Mechelen, kopie door Jan-Baptist De Noter naar het originele plan van Jan van Hanswijck (laatste kwart 16de eeuw), 1812. (Beeldbank Mechelen, SME001001846)

⁵ Informatie verkregen via Frank Kinnaer, Stedelijke dienst archeologie Mechelen.

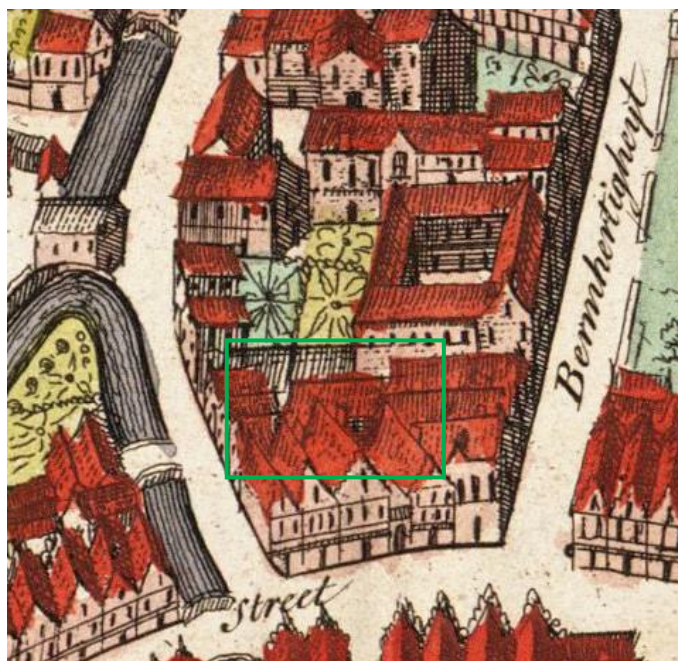

Fig. 8 Detail van plattegrond van Basire, 1745. (Beeldbank Mechelen, SME001002170)

Op de Ferrariskaart (1770-1777) kan men enkel vaststellen dat er bewoning was, maar aangezien de weergave zo eenvoudig is, kan men moeilijk nagaan of het bouwblok effectief was vol gebouwd of niet.

Fig. 9 Detail van de Ferrariskaart met aanduiding plangebied. (Bron: Koninklijke Bibliotheek van België)

Op het primitief kadasterplan (ca. 1824) kan men vaststellen dat de bebouwing zich toen voornamelijk aan de straatzijde bevond en niet (meer) tot diep in het bouwblok.

Zowel het primitief kadasterplan als de mutatieschetsen (19de-20ste eeuw) werden op het huidige onderzoeksgebied geprojecteerd (plan 5-6). Gezien de foutenmarge is het moeilijk deze exact op elkaar te plaatsen, maar het geeft toch een redelijk beeld van de toenmalige bebouwing. Werkput 1 ligt buiten deze bebouwde zone, terwijl werkput 2 er deels in ligt. Ter hoogte van de zones die aangeduid werden op het plan kan men tijdens het archeologisch onderzoek dan ook 19de-20ste-eeuwse muurresten verwachten.

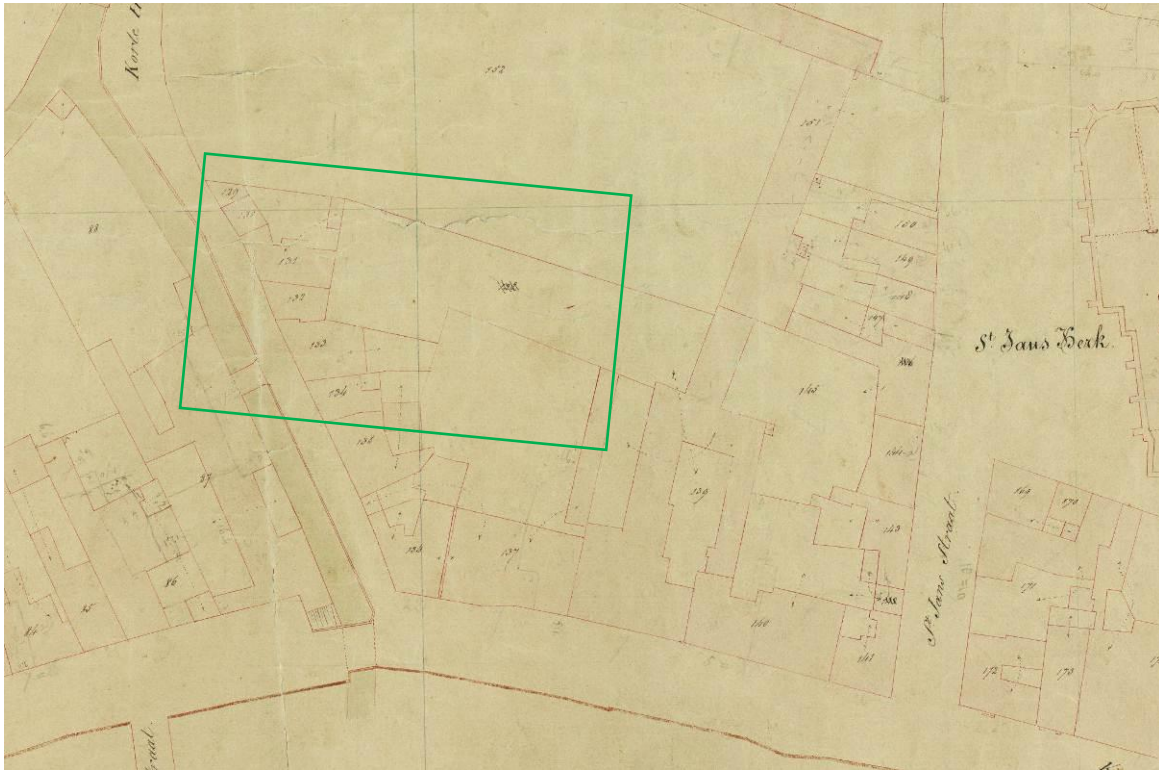

Fig. 10 Detail van het primitief kadasterplan met globale aanduiding van het plangebied. (Beeldbank Mechelen SME004001195)

Er dient ook opgemerkt te worden dat zich op de plaats van de parking aan de Van Hoeystraat en het achtergelegen gebied aan de Goswin de Stassartstraat rioleringen zitten die een deel van het bodemarchief verstoord hebben tot een diepte van ca. 1,20 – Mv of dieper (regenwater- en septische putten) (plan 6). Op het terrein zijn ook nog twee gebouwen aanwezig die afgebroken zullen worden en waar rekening mee gehouden dient te worden bij eventueel vervolgonderzoek naar versterking toe. Het 20ste-eeuwse gebouw ten noordoosten van werkput 2 heeft bovendien nog een halfondergrondse kelder die zich op ca. 8,96 m TAW bevindt.

7. METHODE

Er werden twee proefputten aangelegd op het terrein. De eerste werkput werd aangelegd in het midden van de bestaande parking aan de Van Hoeystraat en had een oppervlakte van 25,5 m². De tweede werkput werd aangelegd achter de woning aan de Goswin de Stassartstraat en kende een oppervlakte van 21,5 m². Op basis van de archeologische verwachting kan gesteld worden dat WP1 aangelegd werd ter hoogte van de arbeiderswoningen aan de Van Hoeystraat, terwijl WP2 werd aangelegd ter hoogte van de rijkere woningen. Er werd verwacht dat de werkputten zich voornamelijk in de tuinzone zouden bevinden, maar mogelijks nog net de oudere bewoning zouden raken.

Beide werkputten werden getrapt aangelegd omwille van veiligheidsredenen en gingen niet dieper dan 2m. Om na te gaan hoe diep de moederbodem zich bevond, werden wel boringen uitgevoerd. De interessante profielen en alle sporen/muren werden opgekuist, gefotografeerd en ingetekend. Na het aanleggen van de proefputten werden deze gecontroleerd met een metaaldetector. De storthopen werden eveneens met een metaaldetector gescreend.

8. RESULTATEN

8.1. ARCHEOLOGISCHE NIVEAUS

Er werden drie archeologische niveaus aangetroffen. Een eerste niveau bevindt zich op ca. 60 cm -Mv en omvat de 18de, 19de-eeuwse bewoning. Het gaat voornamelijk om muurresten en minder om sporen aangezien de bodem duidelijk verstoord werd. Een tweede niveau betreft een post-middeleeuws uitbraakniveau en bevindt zich op ca. 1 m -Mv. In dit niveau werd een grote variatie aan schervenmateriaal aangetroffen. Een derde niveau bevindt zich op ca. 1,60 à 1,80 m - Mv en betreft het middeleeuwse niveau. Vanaf dit niveau kwam enkel middeleeuws aardewerk naar boven.

8.2. ARCHEOLOGISCHE SPOREN EN STRUCTUREN

8.2.1. WERKPUT 1

In werkput 1 kwamen vrij snel enkele muurresten aan het licht.

M1 was aan de oostzijde recht, maar vertoonde aan de westzijde een getrapte fundering en bevatte een afgebroken uitsprong van een haakse muur. Het formaat van de bakstenen was ca. 17 x 8 x 2,5 cm. Tot 9,26m TAW was de fundering opgebouwd met cementmortel terwijl er onder kalkmortel werd gebruikt.

M2 stond koud tegen M1 en bevatte bakstenen van ca. 12,5 x 7 x 4 cm. Onderaan vertoonde de fundering een onregelmatig, bric-à-brac verband.

M4 bevond zich in de noordelijke hoek van de werkput en kon niet gelinkt worden aan de andere muren gezien de oriëntatie verschilde.

Fig. 11 Foto van M1, 2 en 4 in WP1. (ARCHEBO bvba 2012)

Naast M1 werd er dieper gegraven en op een bepaald moment kwamen er grote witte natuurstenen naar boven (M3). Deze lagen los in het zand en het was onduidelijk hoe ze exact liepen (er leek een lichte afbuiging of cirkelvorm in te zitten), maar het gaat duidelijk om een oudere fundering.

In het zuidelijk profiel konden twee sporen ontwaard worden. Het gaat om twee kuilen, S1 is een vrij grote kuil; S2 is kleiner en bevat restanten van een grès afvoerbuiss.

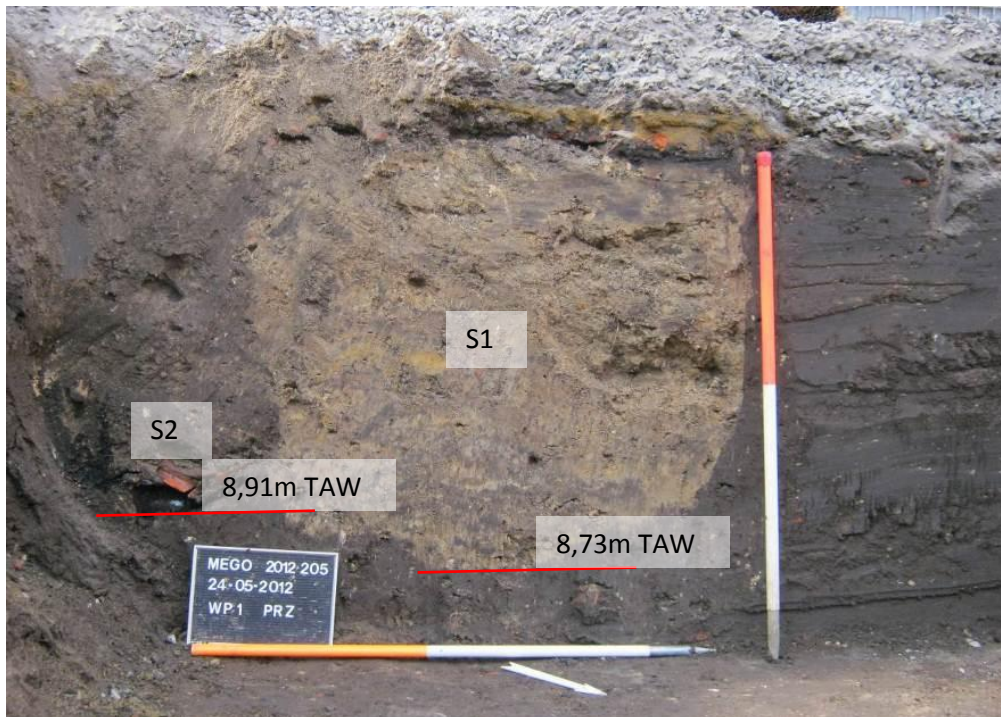

Fig. 12 Foto van S1 en S2 in het zuidelijk profiel. (ARCHEBO bvba 2012)

Aangezien het westelijke profiel het meest interessant is, wordt dit even in detail besproken.

- M1: zie bovenstaande bespreking
- L1: zwart, brokjes mortel, baksteen, leisteen
Vondsten: rood geglazuurd aardewerk, Westerwald steengoed, Raeren steengoed, grijs aardewerk.
- L2: grijsbruin, grof steenpuin met kalkmortel, leisteenfragmenten
Vondsten: grijs aardewerk
- L3: wit grof zand met groenbruine en grijze vlekken; M3 ligt op deze laag
Vondsten: botmateriaal, grijs aardewerk (gele labels op foto in deze laag)
- L4: blauwgrijs, fijn zand, kleirijk, brokken houtskool
Vondsten: grijs aardewerk

8.2.2. WERKPUT 2

Werkput 2 vertoonde eerst enkele verstoringen. In het westelijk profiel kwam wel een funderingsmuur aan het licht (M2). Aangezien deze zich in het profiel bevond en in noordelijke richting in het profiel verdween, was het moeilijk na te gaan wat de exacte aard was.

Er kwamen uiteindelijk twee sporen aan het licht. S2 (L6) is een kuil waarin heel veel keramiek zat. S1 betreft een beerkuil waarvan de aflijning goed te zien was. De beerkuil kent twee vullingen.

Fig. 14 Foto van de beerkuil (S1) in werkput 2. (ARCHEBO bvba 2012)

Net op de oostelijke rand van de proefput bevond zich nog een funderingsmuur (M1). Ze is opgebouwd uit bakstenen die variëren van een grootte van ca. 14 x 8,5 x 4 cm tot 17 x 8,5 x 5 cm.

Fig. 15 Foto van M1 in werkput 2. (ARCHEBO bvba 2012)

In deze werkput is het westelijk profiel het meest interessant en zal deze dan ook van naderbij bekeken worden.

- L1: zwart, brokjes baksteen, mortel
- L2: grijs-geel gevlekt, puin
- L3: grijze as
- L4: puinlaag met groter materiaal, onderaan leien
- L5: zwart, brokjes baksteen, mortel
- Vondsten: grijs aardewerk
- L6 = S2: kuil, veel keramiek, bot, zandsteen, mortel
- Vondsten: rood geglazuurd, Siegburg, grijs aardewerk, Raeren steengoed
- L7: groengrijs, spikkels baksteen
- L8: donkergrijs
- Vondsten: grijs aardewerk, Raeren steengoed
- L9: grijs, baksteen

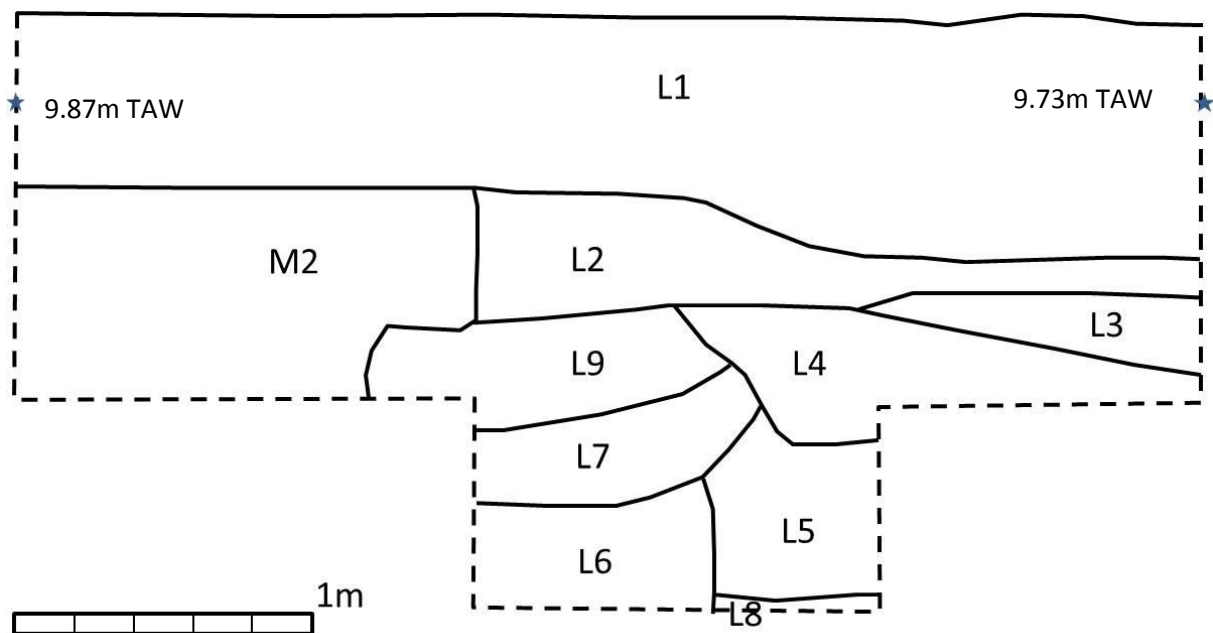

Fig. 16 Tekening van het westprofiel. (ARCHEBO bvba 2012)

Fig. 17 Foto van het westprofiel. (ARCHEBO bvba 2012)

In deze werkput werden twee boringen gezet.

De eerste boring (BO1) werd in L8 geplaatst en leverde volgende resultaten op:

- Tot 7,69 m TAW: zie beschrijving L8, grijs aardewerk
- Tot 7,45 m TAW: sterke oxidatie-reductie, fijn zand, kleiig
- Tot 7,10 m TAW: meer klei, zwart met resten van planten en zaden (veenachtig), hout goed herkenbaar, lokaal zandiger, geen baksteen
- Vanaf 6,60 m TAW: permanent gereduceerd

De andere boring (BO3) werd in de beerkuil (S1) geplaatst. Tot 7,12m TAW was het organisch, weinig, met veel mosselen. Naar onderen toe werd het kleiiger. Vanaf 6,19m TAW kwam er groen, grof zand met weinig klei naar boven.

8.3. ARCHEOLOGISCHE VONDSTEN

Er werden verschillende scherven aangetroffen. Op basis van de vondsten konden eveneens de drie archeologische niveaus aangeduid worden. Enerzijds bevond zich in de lagen van het eerste en tweede niveau een variatie aan keramiek (rood geglaazuurd, Westerwald, Raeren, grijs aardewerk, Siegburg), waarbij deze gedateerd dienen te worden in de nieuwe tijd. Anderzijds kwam vanaf een bepaald niveau enkel grijs aardewerk naar boven dat gedateerd moet worden in de late middeleeuwen.

8.4. METAALDETECTIE

Zowel het vlak als de storthopen werden gescreend met een metaaldetector. In werkput 1 werd enkel een lakenloodje uit de late middeleeuwen aangetroffen in de storthoop. In werkput 2 werden in spoor 1 twee ringen uit koperlegering en een lakenloodje gevonden uit de late middeleeuwen. In de storthoop van deze werkput werd bovendien nog een achthoekig schoengespje uit messing gevonden.

9. EVALUATIE, WAARDERING EN AANBEVELINGEN

9.1. EVALUATIE

Er werden archeologische sporen aangetroffen in beide werkputten. Het gaat zowel om funderingsmuren als om sporen (kuilen, beerkuil,...). De sporen/muren starten reeds op 60 cm onder het maaiveld en de diepste sporen werden aangetroffen op ca. 1,80 m –Mv.

De alluviale afzettingen (veen) bevinden zich op ca. 2,80 m onder het maaiveld. De pleistocene afzetting (moederbodem) werd niet bereikt maar zal vermoedelijk op ca. 4 à 5 m onder het maaiveld zitten.

Op basis van de resultaten in werkput 1 en 2 kan men stellen dat er drie archeologische niveaus werden aangetroffen.

Het eerste niveau bevindt zich ca. 60 cm onder het maaiveld en dient vermoedelijk in de 18de –19de eeuw gesitueerd te worden. Het primitief kadasterplan (ca. 1824) en de mutatieschetsen werden op het huidig onderzoek gelegd (plan 5-6). Het is echter moeilijk om de aangetroffen muurresten hiermee in verband te brengen aangezien ze nogal fragmentair zijn. Bij een vervolgonderzoek zou hier meer duidelijkheid over gegeven kunnen worden.

Het gaat voornamelijk om muurrestanten van de huizen aan de straatzijde. Op basis van de mutatieschetsen (19de-20ste eeuw) werden zones afgebakend waar vermoedelijk muurresten te verwachten zijn (plan 6). Er kan hier echter moeilijk uitsluitel over gegeven worden en over de situatie vóór 1844 is bovendien niets gekend. Voor dit niveau zullen vermoedelijk weinig interessante sporen aan het licht komen aangezien de bovenste lagen toch vrij sterk verstoord zijn.

Het tweede niveau situeert zich ca. 1 m onder het maaiveld en moet gezien worden als een post-middeleeuwse fase waarbij een deel van het middeleeuws niveau werd verstoord (uitbraak funderingen,...). Dit niveau leverde een grote variatie aan scherven op.

Het derde niveau bevindt zich ca. 1,60 à 1,80 m onder het maaiveld en kan in de late middeleeuwen gesitueerd worden. In werkput 1 werd nog een restant van een fundering aangetroffen en in werkput 2 een beerkuil. Dit niveau zal waarschijnlijk zowel funderingen als sporen opleveren met een overwicht aan sporen. De bewaring van dit niveau is goed en kan duidelijk van het recenter niveau onderscheiden worden door een duidelijk verschil in het vondstmateriaal.

9.2. WAARDERING

Aangezien de bewaring goed is en nog duidelijk een middeleeuws niveau aanwezig is, is de waardering hoog. Er dient wel opgemerkt te worden dat een deel van dit niveau verstoord werd (post-middeleeuwse uitbraak), maar dit zal vermoedelijk enkel de funderingen betreffen en minder de echte tuinzone met sporen. Tijdens het vooronderzoek kwamen geen noemenswaardige verschillen in het vondstmateriaal naar boven tussen beide werkputten, maar sporen als beerkuilen (die hier aanwezig zijn) kunnen heel wat materiaal bevatten die meer duidelijkheid kunnen scheppen over de personen die er leefden.

9.3. AANBEVELINGEN

Alles in acht genomen wordt er aanbevolen het volledige terrein op te graven. Het betreft een oppervlakte van 1431 m². Het lijkt ons aangewezen het terrein op te graven in drie niveaus.

Het eerste niveau dat zich op ongeveer 60 cm onder het maaiveld bevindt is op bepaalde plaatsen sterk verstoord (plan 6). De zones waar riolering zit en waar zich de halfondergrondse kelder bevindt

zijn verstoord tot een diepte van ca. 1,20 m -Mv en waar zich de regenwater- en septische putten bevinden is de bodem nog dieper verstoord.

Volgens het rioleringsplan zouden zich ook rioleringen ter hoogte van WP1 moeten bevonden hebben, hetgeen niet het geval was. Het is dus aan te raden om deze zones toch tot op het eerste niveau aan te leggen, maar er rekening mee te houden dat de kans klein is op het aantreffen van muurresten. Dit niveau dient eerder summier geregistreerd te worden (overzichtsfoto's en inmeten).

Het tweede niveau bevindt zich op ca. 1 m onder het maaiveld. Ook dit niveau zal grotendeels verstoord zijn door riolering, putten en kelder. Dit niveau zal puinkuilen en uitbraaksporen aan het licht brengen.

Het derde niveau bevindt zich op een diepte waarbij normaal geen verstoringen zijn gebeurd op dit terrein, met uitzondering van de regenwater- en septische putten waarbij de verstoringen een diepte van meer dan 1,60 à 1,80 m onder het maaiveld kennen. Dit niveau dient zeer goed geregistreerd te worden. Het zal voornamelijk gaan om sporen, maar mogelijks ook om enkele funderingen.

Er zijn enkele punten waaraan extra aandacht dient geschonken te worden bij het vervolgonderzoek:

- Zowel bij de opgraving aan het Sint-Janshof als bij deze prospectie werd veen aangetroffen. De Korte Heergracht was aanvankelijk (deels) een natuurlijke loop. Om hier een beter zicht op te krijgen, kunnen enkele boringen over het terrein uitgevoerd worden om deze afzetting te karteren.
- Aangezien het onderzoeksgebied vlak naast de opgraving aan het Sint-Janshof is gelegen, dienen de resultaten voldoende met elkaar vergeleken te worden.
- De Van Hoeystraat werd vroeger ook wel de Voldersheergracht genoemd. Bij de opgraving aan deze zijde van het terrein dient extra aandacht te gaan naar eventuele sporen of vondsten die op volders wijzen.
- Terwijl aan de Van Hoeystraat eerder een ambachtsgerichte zone wordt verwacht, wordt aan de Goswin de Stassartstraat eerder een rijkere context verwacht. Bij het uitwerken van het vondstenmateriaal dient bekeken te worden of dit effectief zo is.

10. BIBLIOGRAFIE

F. Bogemans (1996) *Toelichting bij de quartairgeologische kaart*, <https://dov.vlaanderen.be/dovweb/html/pdf/Mechelen2Qweb.pdf>.

B. Robberechts & F. Kinnaer (2008) *Resultaten van het archeologisch vooronderzoek op de site St.-Janshof in Mechelen*. (onuitgegeven rapport)

W. Tiri & K. Bouckaert (2010) *AS Rapportage 2010-05. De luxe van de Karmelietessen. Archeologisch onderzoek op de site Sint-Janshof te Mechelen*. (onuitgegeven rapport)

Kadasterarchief Mechelen, *mutatieschetsen*.

AGIV (Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen) (2011), <http://www.agiv.be/gis/>.

Archeonet (2005/2011) <http://www.archeonet.be/>.

Beeldbank Mechelen (2012) <http://www.beeldbankmechelen.be/>.

CAI (Centrale Archeologische Inventaris) (2011), <http://geovlaanderen.gisvlaanderen.be/geo-vlaanderen/cai/>.

Googlemaps (2012) <http://maps.google.be/maps?hl=nl&tab=wl>.

Koninklijke Bibliotheek van België (2010), Ferrariskaart, http://belgica.kbr.be/nl/coll/cp/cpFerrarisCarte_nl.html.

11. BIJLAGEN

- Fotolijst
- Vondstenlijst
- Sporenlijst
- Plannenlijst

FOTOLIIST								
Fotonummer	Werkput	Oriëntatie	Overzichtsfoto	Spoor	Profiel	Coupe	Opmerkingen	Datum
MEGO 001			x				ter hoogte van WP2	28/04/2012
MEGO 002			x				doorgang	28/04/20102
MEGO 003			x				ter hoogte van WP1	28/04/20102
MEGO 004			x				parking bij WP1	28/04/20102
MEGO 005			x				ter hoogte van WP1	28/04/20102
MEGO 006	1	ZW		M1-2				24/05/2012
MEGO 007	1	ZW		M1-2				24/05/2012
MEGO 008	1	NW		M1-2				24/05/2012
MEGO 009	1	NW		M1-2				24/05/2012
MEGO 010	1	W		M1-2				24/05/2012
MEGO 011	1	W		M1-2				24/05/2012
MEGO 012	1	NW		M1-2				24/05/2012
MEGO 013	1	NW		M1-2				24/05/2012
MEGO 014	1	NW		M1-2				24/05/2012
MEGO 015	1	O			W		labels = grijze keramiek	24/05/2012
MEGO 016	1	O			W		labels = grijze keramiek	24/05/2012
MEGO 017	1	O			W		labels = grijze keramiek	24/05/2012
MEGO 018	1	W			O			24/05/2012
MEGO 019	1	W			O			24/05/2012
MEGO 020	1	NO			Z			24/05/2012
MEGO 021	1	NO			Z			24/05/2012
MEGO 022	1	O			W			24/05/2012
MEGO 023	1	O			W			24/05/2012
MEGO 024	1	O			W			24/05/2012
MEGO 025	1	O			W			24/05/2012
MEGO 026	1	O			W			24/05/2012
MEGO 027	1	O			W			24/05/2012
MEGO 028	1	O			W			24/05/2012
MEGO 029	1	NO	x					24/05/2012
MEGO 030	1	NO	x					24/05/2012
MEGO 031	1	NO	x					24/05/2012
MEGO 032	1	NO	x					24/05/2012
MEGO 033	2		x				betonnen plaat	24/05/2012
MEGO 034	2		x				betonnen plaat	24/05/2012
MEGO 035	2		x				betonnen plaat	24/05/2012
MEGO 036	2		x				betonnen plaat	24/05/2012
MEGO 037	2	O	x					24/05/2012
MEGO 038	2	O	x					24/05/2012
MEGO 039	2	O	x					24/05/2012
MEGO 040	2	N		1	Z		met aanduiding vulling 1 & 2	24/05/2012
MEGO 041	2	N		1	Z		met aanduiding vulling 1 & 2	24/05/2012
MEGO 042	2	N		1	Z		met aanduiding vulling 1 & 2	24/05/2012
MEGO 043	2	N		1	Z		met aanduiding vulling 1 & 2	24/05/2012
MEGO 044	2	N		1	Z		met aanduiding vulling 1 & 2	24/05/2012
MEGO 045	2	O			W			24/05/2012
MEGO 046	2	O			W			24/05/2012
MEGO 047	2	O			W			24/05/2012

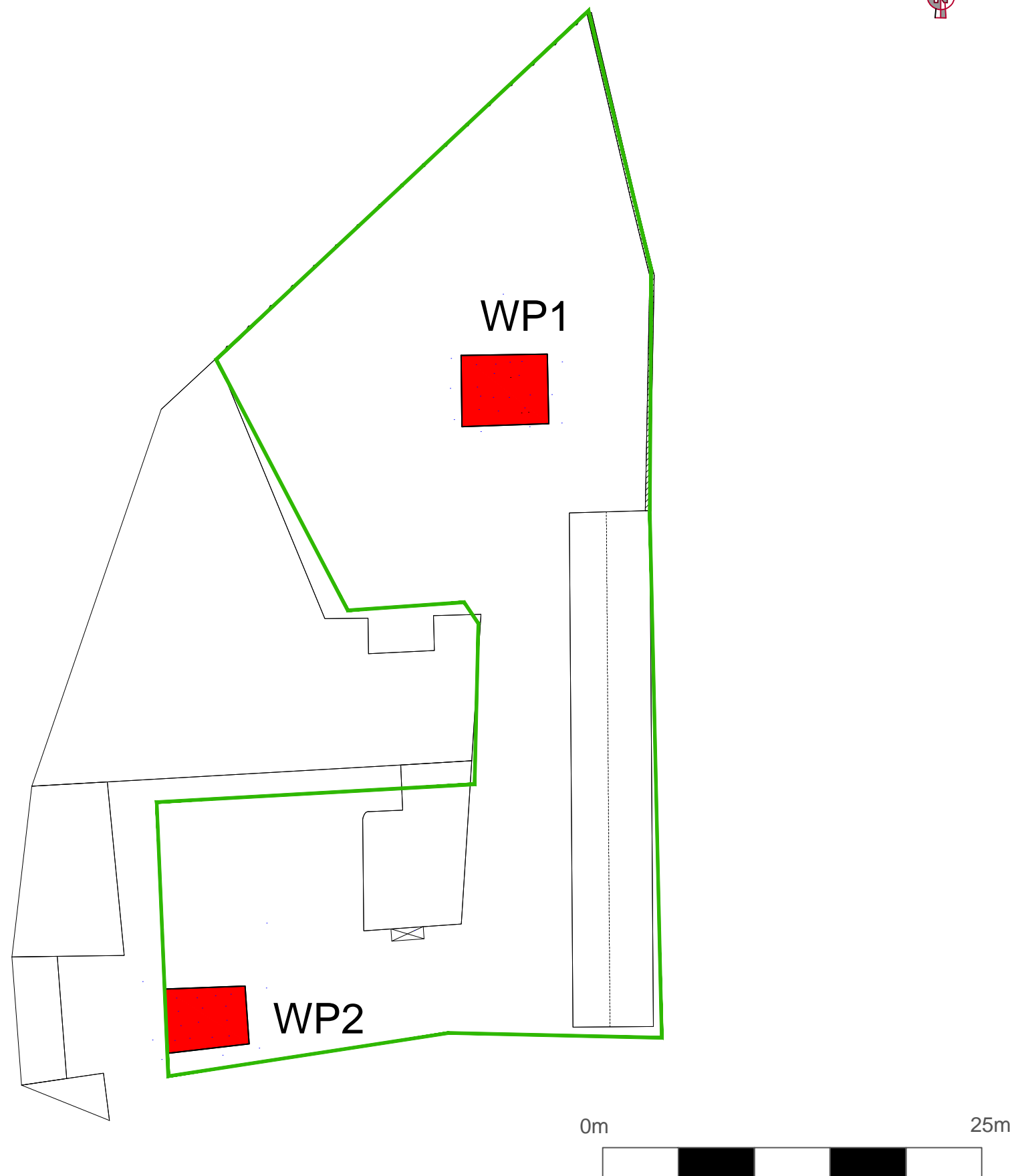
Fotonummer	Werkput	Oriëntatie	Overzichtsfoto	Spoor	Profiel	Coupe	Opmerkingen	Datum
MEGO 048	2	O			W			24/05/2012
MEGO 049	2	O			W			24/05/2012
MEGO 050	2	W		1				24/05/2012
MEGO 051	2	W		1				24/05/2012
MEGO 052	2	W		1				24/05/2012
MEGO 053	2	W		M1				24/05/2012
MEGO 054	2	W		M1				24/05/2012
MEGO 055	2	O		M2	W			24/05/2012
MEGO 056	2	O		M2	W			24/05/2012

VONDSTENLIJST					
Vondstnummer	Werkput	Spoornummer/losse vondst	Materiaalsoort	Determinatie	Datering
1	1	laag 1	aardewerk	rood geglazuurd, Westerwald steengoed, Raeren steengoed, grijs aardewerk	tot 19e eeuw
2	1	laag 2 profiel oost	aardewerk	grijs aardewerk, Raeren steengoed	nieuwe tijd
3	1	laag 4	aardewerk	grijs aardewerk, tegel rood aardewerk	late middeleeuwen
4	1	laag 4 (in klei)	aardewerk	grijs aardewerk	late middeleeuwen
5	1	laag 4	aardewerk	grijs aardewerk (mogelijk van 1 stuk vaatwerk)	late middeleeuwen
6	1	boring 1	plantaardig materiaal	monstername veen	
7	1	storthoop	metaal	lakenloodje	late middeleeuwen
8	2	laag 2	aardewerk	rood geglazuurd, grijs aardewerk, fragment dakpan	
9	2	laag 2	aardewerk	rood geglazuurd, Siegburg, grijs aardewerk,	
10	2	laag 6	aardewerk	rood geglazuurd, Siegburg, grijs aardewerk, Raeren steengoed	nieuwe tijd
11	2	spoor 1 (beerkuil)	glas	2 fragmenten van glas	
12	2	spoor 1 (beerkuil)	metaal	2 ringen uit koperlegering, lakenloodje, scherf uit grijs aardewerk	late middeleeuwen
13	2	storthoop	metaal	8-vormig schoongespje uit messing	nieuwe tijd
14	2	laag 5	aardewerk	grijs aardewerk	late middeleeuwen
15	2	laag 8	aardewerk	grijs aardewerk, Raeren steengoed	nieuwe tijd

SPORENLIJST																
Spoornummer	Werkput	Vlak	Vorm	Kleur			Inclusies			Sporrelaties		Interpretatie	Datering	Vondstnummer	Fotonummer	Opmerking
					hoofdkleur	bijkleur	soort	grootte	hoeveelheid	jonger dan	ouder dan					
M1	1	1	lineair								M2	bakstenen funderingsmuur	nieuwe tijd		006-014	17 x 8 x 2,5 cm
M2	1	1	lineair							M1		bakstenen funderingsmuur	nieuwe tijd		006-014	12,5 x 7 x 4 xm
M3	1	3	lineair								M1-2-3	natuurstenen fundering	late middeleeuwen		015-017	
M4	1	1	lineair									bakstenen funderingsmuur	nieuwe tijd		007	
S1	1	1	rond	licht	beige	grijs						kuil	nieuwe tijd		020-021	
S2	1	1	rond		bruin							kuil grès buis	nieuwe tijd		020-021	
M1	2	1	lineair									bakstenen funderingsmuur	nieuwe tijd		053-054	
M2	2	1	lineair									bakstenen funderingsmuur	nieuwe tijd	V11-12	055-056	grof verband
S1	2	3	rond	donker	bruin	zwart						beerkuil	late middeleeuwen	V10	040-044, 050-052	
S2	2	3	rechthoekig		bruin		mortel	brokjes	veel			puinkuil	late middeleeuwen		037-039	

PLANNENLIJST

- Plan 1 Werkputinplanting bestaande toestand
- Plan 3 Werkputinplanting nieuwe toestand
- Plan 3 Sporenplan WP1
- Plan 4 Sporenplan WP2
- Plan 5 Primitief kadasterplan op werkputinplanting
- Plan 6 Projectgebied met aanduiding verstoorde zones

**ARCHEOLOGISCHE
PROSPECTIE MET
INGREEP IN DE BODEM -
MECHELEN - GOSWIN DE
STASSARTSTRAAT - VAN
HOEYSTRAAT**

Opdrachtgever

Maxi Bouwpromotions nv
Bleekstraat 19
2480 Dessel

Opdrachtnemer

Merelnest 5
B-3470 Kortenaken
+(32)491/ 74 60 77
info@archebo.be

**WERKPUTINPLANTING
BESTAANDE TOESTAND**

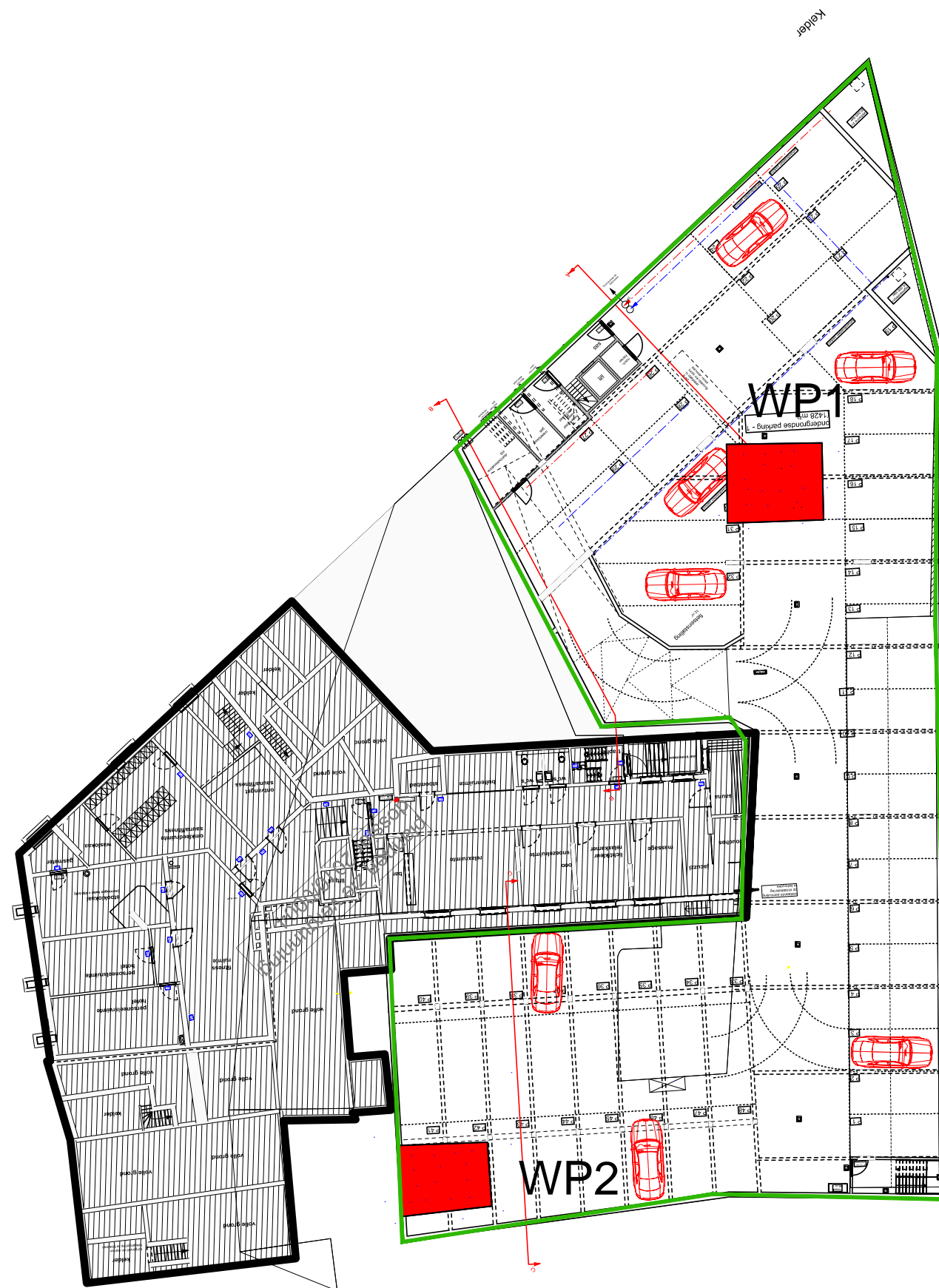
Juli 2012

PLAN 1

Legende

- onderzoeksgebied
- werkputten
- WP1 werkputnummer

opmeting: Jonas Artois Landmetingen

ARCHEOLOGISCHE PROSPECTIE MET INGREEP IN DE BODEM - MECHELEN - GOSWIN DE STASSARTSTRAAT - VAN HOEYSTRAAT

Opdrachtgever

Maxi Bouwpromotions nv
 Bleekstraat 19
 2480 Dessel

Opdrachtnemer

Merelnest 5
 B-3470 Kortenaken
 +(32)491/ 74 60 77
 info@archebo.be

WERKPUTINPLANTING NIEUWE TOESTAND

Juli 2012

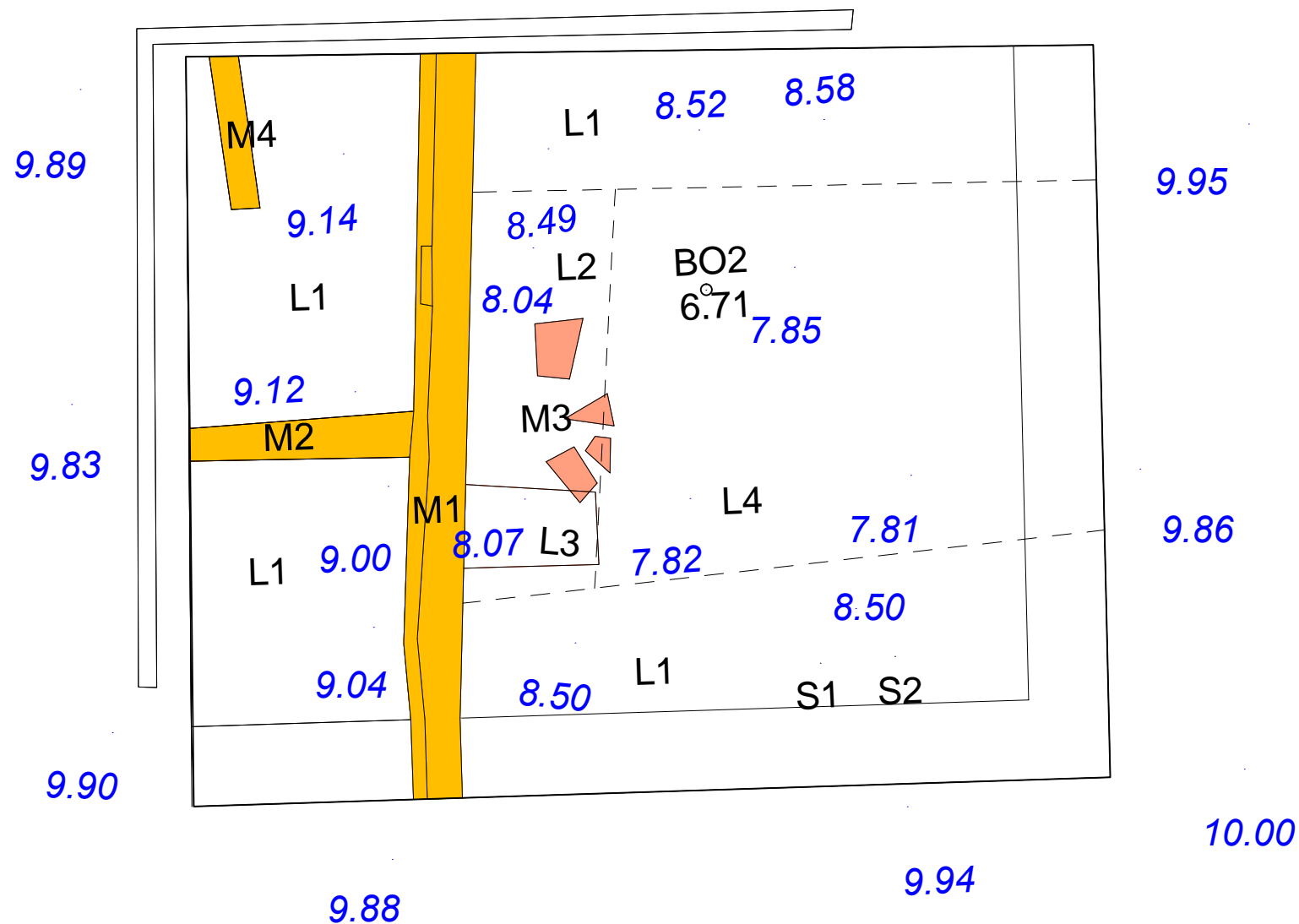
PLAN 2

Legende

- onderzoeksgebied
- werkputten
- WP1 werkputnummer

opmeting: Jonas Artois Landmetingen

WP1

ARCHEOLOGISCHE PROSPECTIE MET INGREEP IN DE BODEM - MECHELEN - GOSWIN DE STASSARTSTRAAT - VAN HOEYSTRAAT

Opdrachtgever

Maxi Bouwpromotions nv
Bleekstraat 19
2480 Dessel

Opdrachtnemer

Merelnest 5
B-3470 Kortenaken
+(32)491/ 74 60 77
info@archebo.be

SPORENPLAN WP1

Juli 2012

PLAN 3

Legende

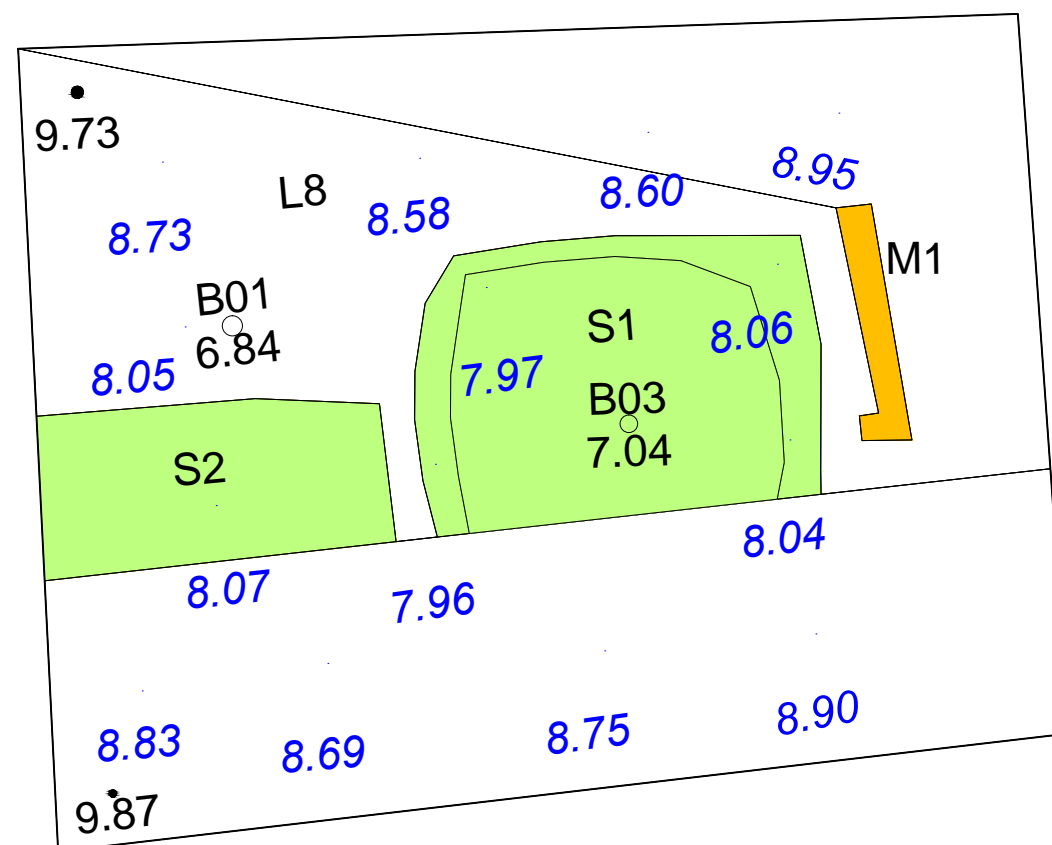
- WP1 werkputnummer
- 8.25 hoogte TAW
- spoor
- muur (baksteen)
- muur (natuursteen)
- S1 / M1 spoornummer
- L1 laagnummer
- BO1 boornummer

opmeting: Jonas Artois Landmetingen

WP2

9.93

ARCHEOLOGISCHE PROSPECTIE MET INGREEP IN DE BODEM - MECHELEN - GOSWIN DE STASSARTSTRAAT - VAN HOEYSTRAAT

Opdrachtgever

Maxi Bouwpromotions nv
Bleekstraat 19
2480 Dessel

Opdrachtnemer

Merelnest 5
B-3470 Kortenaken
+(32)491/ 74 60 77
info@archebo.be

SPORENPLAN WP2

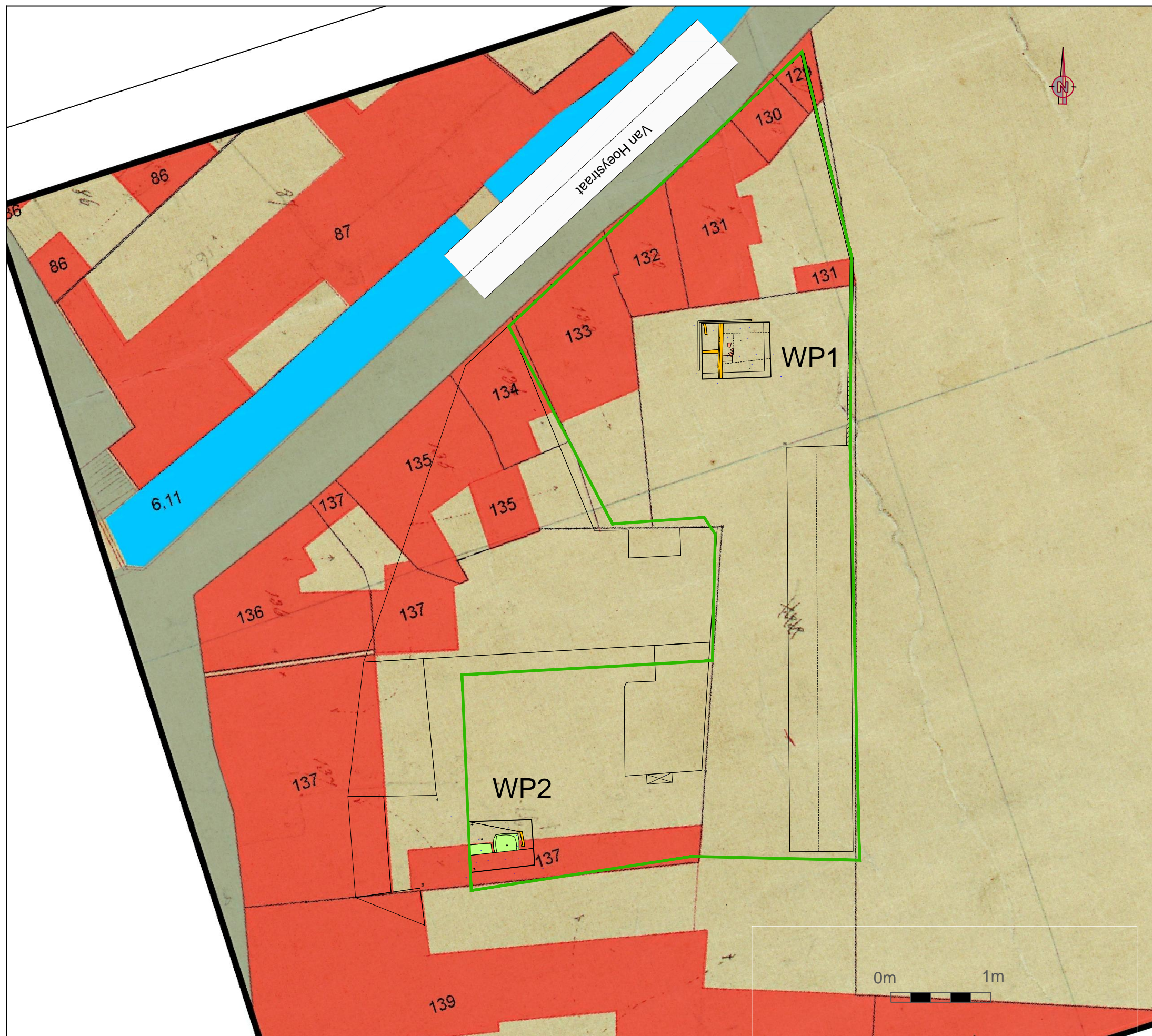
Juli 2012

PLAN 4

Legende

- WP1 werkputnummer
- 8.25 hoogte TAW
- spoor
- muur (baksteen)
- muur (natuursteen)
- S1 / M1 spoornummer
- L1 laagnummer
- BO1 boornummer

opmeting: Jonas Artois Landmetingen

ARCHEOLOGISCHE PROSPECTIE MET INGREEP IN DE BODEM - MECHELEN - GOSWIN DE STASSARTSTRAAT - VAN HOEYSTRAAT

Opdrachtgever

Maxi Bouwpromotions nv
Bleekstraat 19
2480 Dessel

Opdrachtnemer

Merelnest 5
B-3470 Kortenaken
+(32)491/ 74 60 77
info@archebo.be

PRIMITIEF KADASTERPLAN OP WERKPUTINPLANTING

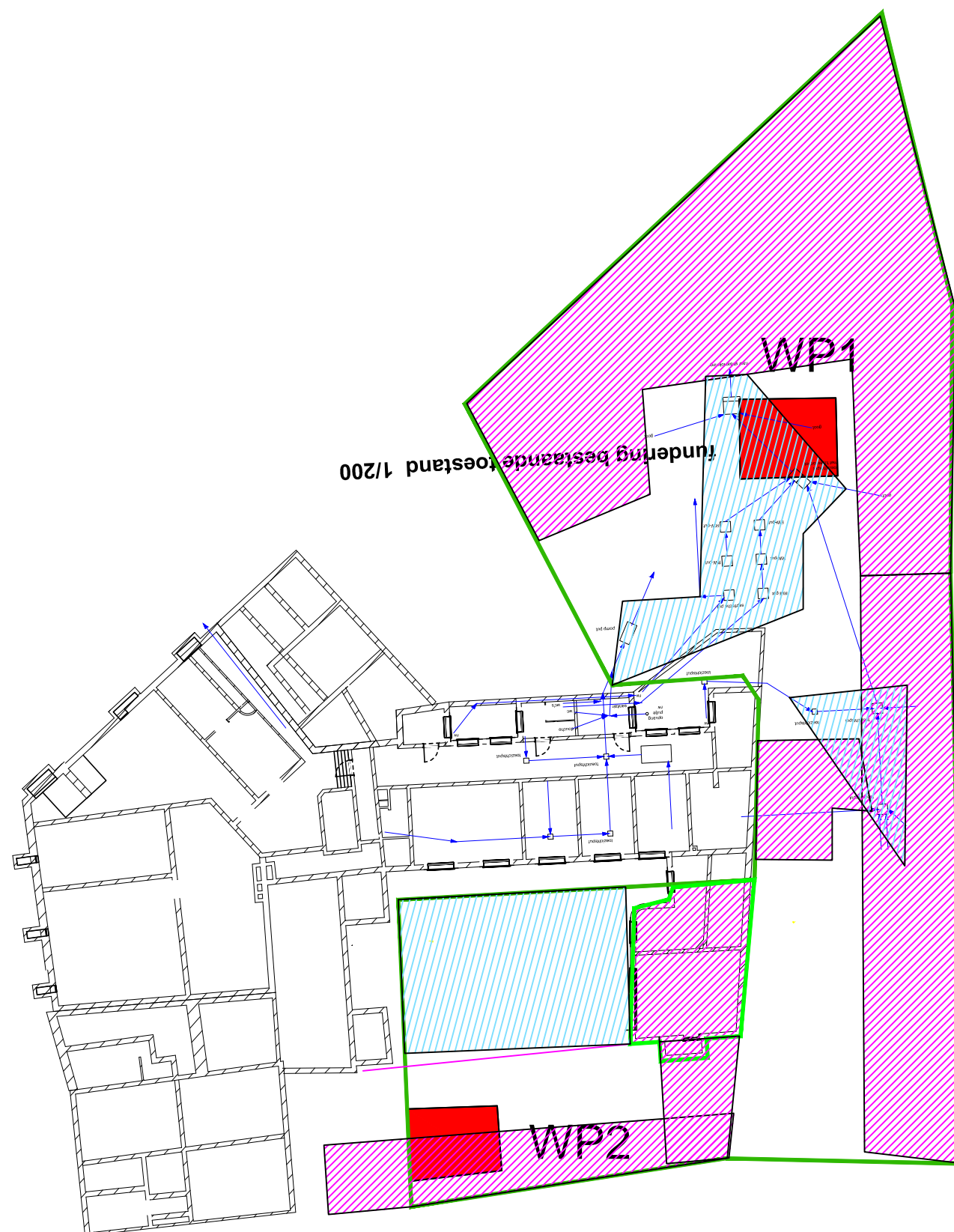
Juli 2012

PLAN 5

Legende

WP1	werkputnummer
	spoor
	muur (baksteen)
	muur (natuursteen)
	bebouwing primitief kadasterplan (ca. 1824)
	vliet

opmeting: Jonas Artois Landmetingen

ARCHEOLOGISCHE PROSPECTIE MET INGREEP IN DE BODEM - MECHELEN - GOSWIN DE STASSARTSTRAAT - VAN HOEYSTRAAT

Opdrachtgever

Maxi Bouwpromotions nv
Bleekstraat 19
2480 Dessel

Opdrachtnemer

Merelnest 5
B-3470 Kortenaken
+(32)491/ 74 60 77
info@archebo.be

PROJECTGEBIED MET AANDUIDING VERSTOORDE ZONES

Juli 2012

PLAN 6

Legende

- onderzoeksgebied
- WP1 werkputnummer
- werkputten
- zones die vanaf begin 19de eeuw bebouwing hebben gekend
- zones waar zich regenwater- en septische putten bevinden
- halfondergrondse kelder
- riolering

opmeting: Jonas Artois Landmetingen